


	5.Tem	12.Tem	Değişim		5.Tem	12.Tem	Değişim
BIST-100 Endeksi	99.635	97.098	-% 2,5 ▼	EUR/USD	1,1224	1,1269	% 0,4 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%18,98	%18,97	-1 bp ▼	USD/TL	5,6278	5,7081	% 1,4 ▲
Türkiye 5 Yıllık CDS	376	410	34 bp ▲	EUR/TL	6,3177	6,4455	% 2,0 ▲
MSCI GOÜ Borsa Endeksi	1.060	1.051	-% 0,9 ▼	Altın (USD/ons)	1.400	1.415	% 1,1 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%2,04	%2,11	6 bp ▲	Petrol (USD/varil)	64,5	66,7	% 3,3 ▲

bp: baz puan

Geçtiğimiz hafta küresel piyasalarda Fed Başkanı Powell'ın ABD Kongresi'nde yaptığı konuşma yakından takip edilirken, Fed ve ECB'nin Haziran ayı toplantılarına ilişkin tutanakları piyasaların odağında yer aldı. Fed tutanakları ve Powell'ın açıklamaları piyasalarda Fed'in faiz indirimine yönelik beklentileri güçlendirdi. ECB tutanakları da para politikasının önümüzdeki dönemde ekonomiyi daha da destekleyici yönde olacağına işaret etti. Yurt içinde ise TBMM'ye sunulan **11. 5 Yıllık Kalkınma Planı** mercek altına alındı. Hafta içinde açıklanan verilere göre; Mayıs ayında cari dengedeki iyileşme devam ederken, sanayi üretimi aylık bazda yükseldi. S-400 ve Kıbrıs'taki sondaj faaliyetlerine ilişkin gelişmeler geçtiğimiz hafta piyasaların seyrinde etkili olan diğer faktörler olarak ön plana çıktı. 

### Fed'den faiz indirimi beklentileri güçleniyor.

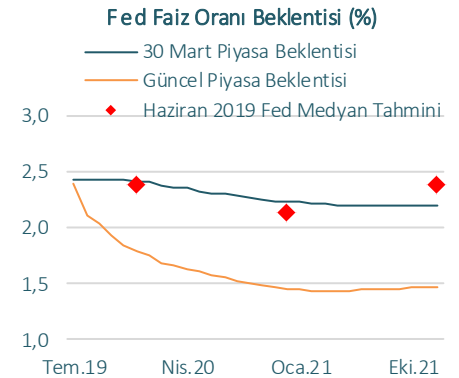
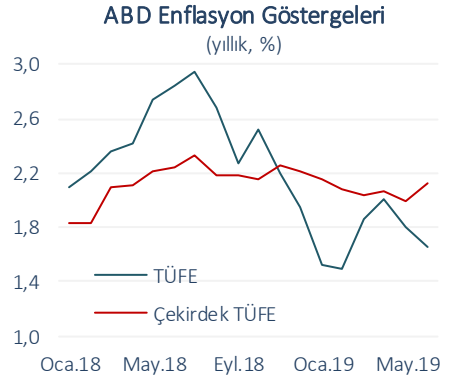
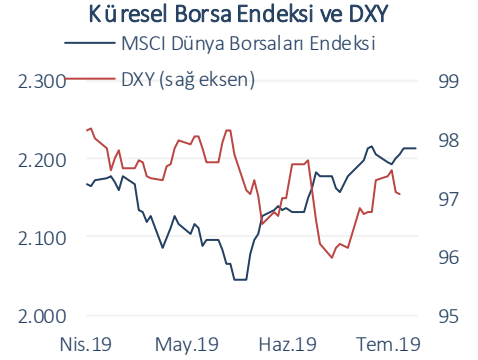
Fed'in Haziran ayı toplantısının tutanakları geçtiğimiz hafta içinde yayımlandı. Tutanaklara göre toplantıda çok sayıda Fed yetkilisi ticaret savaşının etkilerini hafifletmek ve hedefin altında seyreden enflasyonu yükseltmek amacıyla politika faizinde indirim yapılması gerektiğini belirtti. Öte yandan, bazı yetkililerin faiz indirimine gitmeden önce daha fazla veri toplanması yönünde görüş bildirdiği; ancak tüm üyelerin ekonomiye yönelik aşağı yönlü risklerin büyük ölçüde arttığını kabul ettiği görüldü. Ayrıca, Fed Başkanı Jerome Powell ABD Kongresi'nde yaptığı konuşmada ticaret savaşını endişelerine ve küresel ölçekte iktisadi faaliyetin zayıf bir seyir izlemesine dikkat çekerek, Fed'in ABD'de ekonomik büyümeyi desteklemek için "uygun şekilde" adım atmaya hazır olduğunu belirtti. Fed tutanakları ve Powell'ın açıklamaları küresel piyasalarda faiz indirim beklentilerini artırırken, ABD doları önde gelen para birimleri karşısında değer kaybetti. Öte yandan, geçtiğimiz hafta açıklanan verilere göre ABD'de tüketici fiyatlarında yıllık enflasyon Haziran ayında %1,6 oldu. Gıda ve enerji hariç çekirdek TÜFE aylık bazda %0,3 ile yaklaşık 1,5 yılın en yüksek artışını kaydederken, endekste ki yıllık artış da %2,1 düzeyinde gerçekleşti.

### Avrupa Komisyonu ekonomik büyüme beklentisini düşürdü.

Avrupa Komisyonu geçtiğimiz hafta yaptığı değerlendirmede ABD'nin izlediği ticaret politikasındaki belirsizliğin Euro Alanı için başlıca risk unsuru olduğuna dikkat çekerek, gelecek yıla ilişkin Euro Alanı büyüme tahminini düşürdü. Komisyon geçen yıl %1,9 oranında genişleyen Bölge ekonomisinin bu yıl %1,2 düzeyinde büyüyeceğini teyit ederken, 2020'ye ilişkin büyüme tahminini %1,5'ten %1,4'e indirdi. Komisyon ayrıca, 2019 ve 2020 yılları için enflasyon tahminlerini de %1,4'den %1,3'e düşürdü. Avrupa Merkez Bankası (ECB) yetkilileri geçtiğimiz hafta yaptıkları açıklamalarda Bankanın Bölge ekonomisine destek olmaya hazır olduğuna işaret etti. Ayrıca, ECB'nin Haziran ayındaki toplantısının tutanaklarına göre tüm üyelerin belirsizliğin arttığı bir ortamda para politikası duruşunu gevşetme konusunda istekli olduğu görüldü.

### Cari dengedeki iyileşme devam ediyor.

Geçtiğimiz yılın Mayıs ayında 6,2 milyar USD açık veren cari işlemler dengesi bu yılın aynı ayında 151 milyon USD fazla verdi. Bu gelişmede dış ticaret dengesinin seyri ve turizm gelirlerindeki artış etkili oldu. Cari dengedeki iyileşmenin



Kaynak: Fed, Datastream

sürmesiyle 12 aylık kümülatif cari açık 2,4 milyar USD ile Şubat 2003'ten bu yana en düşük seviyesine indi ([Ödemeler Dengesi Raporumuz](#)).

### Sanayi üretiminde toparlanma sinyalleri...

Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre Mayıs ayında sanayi üretim endeksindeki düşüş yıllık bazda %1,3 ile beklentilerin altında gerçekleşti. Bu dönemde, imalat sanayi ile madencilik ve taşocakçılığı alt endeksleri gerilerken, elektrik, gaz ve buhar sanayiinde üretim artış kaydetti. Böylece, 2019'un ilk çeyreğinde endekste kaydedilen %4,7'lik yıllık düşüş, Nisan-Mayıs döneminde %2,6 düzeyine indi. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre sanayi üretim endeksinin Mayıs'ta aylık bazda %1,3 oranında yükselmesi de ekonomik büyümenin ikinci çeyrekte ilk çeyreğe kıyasla daha iyi bir görünüm sunacağına ilişkin görüşleri destekledi.

### Fitch Türkiye'nin kredi notunu düşürdü.

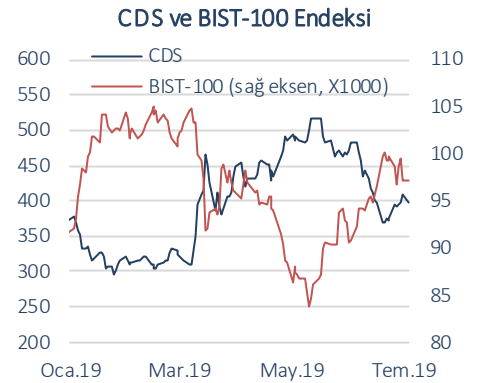
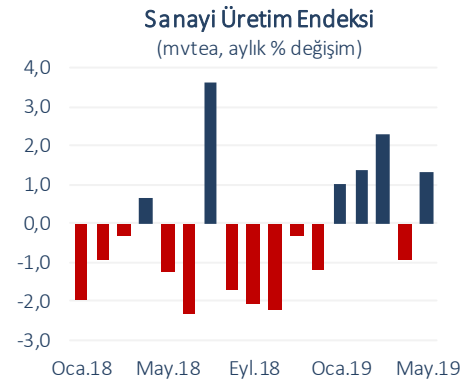
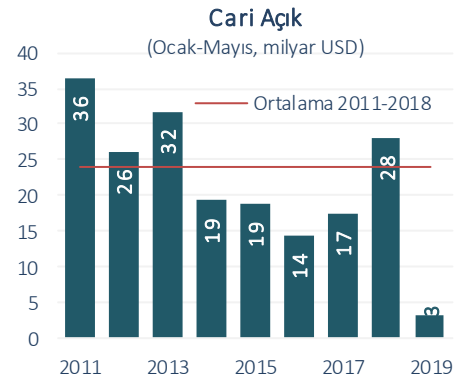
Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, TCMB Başkanlığındaki değişimi gerekçe göstererek Türkiye'nin kredi notunu bir kademe düşürdü. Kredi notunu BB- olarak belirleyen kuruluş not görünümünü de negatifte tuttu. Çetinkaya'nın görevden alınmasının halihazırda zayıf olan iç piyasa güvenine zarar verme riski taşıdığına dikkat çeken kuruluş, yapısal reformlar ve kamu finansmanı yönetimine ilişkin belirsizliklerin de arttığını vurguladı.

### Yurt içi piyasalar...

Geçtiğimiz hafta yurt içi piyasalarda dalgalı bir seyir gözlemlendi. TCMB Başkanı'nın görevden alınması, S-400 ve Kıbrıs'taki sondaj faaliyetlerine ilişkin gelişmeler yurt içi piyasalara dair risk algısını olumsuz yönde etkileyen faktörler olarak ön plana çıktı. Öte yandan, küresel piyasalarda gelişmekte olan ülkelere yönelik artan risk iştahı söz konusu olumsuz faktörlerin etkilerini bir miktar sınırlandırdı. Bu çerçevede, BIST-100 endeksi haftayı %2,5 düşüşle tamamlarken, USD/TL haftalık bazda %1,4 oranında yükseldi.

### Bu haftanın gündemi...

Bu hafta küresel piyasalarda yoğun bir veri gündemi izlenecek. ABD'de iktisadi faaliyetin seyrine yönelik öncü göstergeler niteliği taşıyan perakende satışlar ve sanayi üretim verileri ön plana çıkıyor. Yurt içinde ise yatırımcıların odağında jeopolitik gelişmeler yer alacak.



### Veri Gündemi

Tarih	Veri	Dönemi	Piyasa Beklentisi	Önceki
15 Temmuz	ABD NY Fed İmalat Endeksi	Temmuz	4,3 (G)	-8,6
	Çin GSYH Büyümesi (yıllık)	2. Çeyrek	%6,2 (G)	%6,4
16 Temmuz	TR İşsizlik Oranı	Nisan	%13,0 (G)	%14,1
	TR Bütçe Dengesi	Haziran	-	12,1 milyar TL
	ABD Perakende Satışlar (aylık değişim)	Haziran	%0,3	%0,5
	ABD Sanayi Üretim Endeksi (aylık değişim)	Haziran	%0,2	%0,4
	ABD Kapasite Kullanım Oranı	Haziran	%78,1	%78,1
	TR Hazine İç Borç Ödemesi	Temmuz	1,6 milyar TL	-
17 Temmuz	Euro Alanı TÜFE Enflasyonu (yıllık)	Haziran	%1,2	%1,2
	ABD Konut Başlangıçları	Haziran	1,265 milyon adet	1,269 milyon adet
18 Temmuz	ABD Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları	8-13 Tem.	-	209 bin kişi
19 Temmuz	ABD Michigan Tüketici Güven Endeksi	Temmuz	98	98,2
	TR Hazine İç Borç Ödemesi	Temmuz	109 milyon TL	-

(G) Gerçekleşme

Kaynak: Datastream, TCMB, TÜİK

## Sektörlerdeki Gelişmeler

### AVM Perakende Ciro Endeksi Mayıs ayında yükseldi.

Mayıs ayında AVM ciro endeksi yıllık bazda %23,1 oranında artarak perakende sektöründe toparlanmaya işaret etti. Tüketici fiyatları enflasyonunun %18,7 olduğu Mayıs ayında AVM ciro endeksindeki yıllık artış reel bazda %3,7 düzeyinde gerçekleşti. Kategoriler bazında en yüksek ciro artışları giyim ve ayakkabı satışlarında kaydedildi. Öte yandan, bu dönemde AVM ziyaretçi sayısı endeksinin %1,1 oranında gerilemiş olması dikkat çekti.

### Otomotiv ihracatı Haziran'da düştü.

Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği verilerine göre, otomotiv sektörünün toplam ihracatı Haziran ayında geçen yılın aynı dönemine göre %14 oranında gerileyerek 2,2 milyar USD oldu. Böylece, yılın ilk yarısında sektörün toplam ihracatı yıllık bazda %6,8 oranında daralarak 15,3 milyar USD düzeyine geriledi. Söz konusu düşüşe rağmen sektör ihracatın lokomotifini olma konumunu koruyor. Ana ihracat pazarı Avrupa Birliği ülkeleri olan sektörün ihracat tutarlarındaki düşüşte EUR/USD paritesindeki dalgalanmaların da etkili olduğu değerlendiriliyor.

### Neden Önemli ?

2019-2023 dönemini kapsayan 11. Kalkınma Planı 8 Temmuz Pazartesi günü TBMM'ye sunuldu. Plana göre, 2023'te GSYH'nin 1,1 trilyon USD'ye, kişi başına gelirin de 12.484 USD'ye yükseltilmesi hedefleniyor. Plan döneminde GSYH'deki yıllık büyümenin ortalama %4,3 düzeyinde gerçekleşeceği öngörülmüşken, bu dönemde 4,3 milyon ek istihdam yaratılması, işsizlik oranının da %9,9'a indirilmesi amaçlanıyor. Plan dönemi sonunda enflasyonun da kademeli olarak %5'lik hedefe ineceği tahmin ediliyor. Ayrıca, 2023 yılında ihracatın 226,6 milyar USD; ithalatın ise 293,5 milyar USD düzeyine ulaşması planlanıyor. Turizm gelirlerinde hedeflenen 65 milyar USD düzeyine ulaşılmasına bağlı olarak cari açığın GSYH'ye oranının da 2023 itibarıyla %0,9 olarak gerçekleşmesi öngörülmüş. Planda yer alan hedeflerin konjonktürel faktörler dikkate alınarak bir önceki plana kıyasla yaklaşık yarı yarıya revize edildiği dikkat çekiyor.

11. Kalkınma Planı'nda yerli üretimin desteklenmesi ve sanayileşmenin hızlandırılması için sanayi sektörüne odaklanıldığı; ekonomik aktiviteyi canlandırmak ve ekonomide verimliliği desteklemek amacıyla kimya, ilaç-tıbbi cihaz, makine-elektrikli teçhizat, otomotiv, elektronik ve raylı sistem araçlarının öncelikli sektörler olarak belirlendiği görülüyor. Planda ayrıca; tarım, turizm ve savunma sanayisi de öncelikli gelişme alanları olarak tanımlanıyor. Enerji sektöründe rekabete dayalı bir yatırım ortamının geliştirilmesi hedeflenirken, elektrik üretiminde kurulu gücün 2023'e kadar %23,6 oranında artırılması amaçlanıyor. Elektrik üretiminde yenilenebilir kaynakların payının 2023'te %38,8'e (2018 itibarıyla %32,5) yükseltilmesi, doğalgazın payının da %20,7'ye (2018 itibarıyla %29,9) düşürülmesi planlanıyor. Planda tarım sektörüne ilişkin öngörülen hedefler arasında; tarım sayımının yapılması, tarımsal desteklerin etkinliğinin artırılması ve bu desteklerin etki analizinin yapılması ön plana çıkıyor.

---

## İktisadi Araştırmalar Bölümü

---

İzlem Erdem  
Bařekonomist  
izlem.erdem@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya  
Müdür Yardımcısı  
dilek.kaya@isbank.com.tr

Alper Gürler  
Birim Müdürü  
alper.gurler@isbank.com.tr

Dr. Mustafa Kemal Gündođdu  
Uzman  
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

---

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

### **YASAL UYARI**

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.